

Dosarul nr.2ri-218/17

Instanța de fond: CA Chișinău – E. Fistican

DECIZIE

19 iulie 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Valentina Clevadi,
Tamara Chișca- Doneva, Iurie Bejenaru,
Luiza Gafton, Maria Ghervas,

examinând recursul declarat de către avocatul Alexandru Grosu în interesele lui Lev Fortiș,

în cauza civilă la cererea înaintată de către Maxim Timoșin, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Elitchim”, împotriva lui Lev Fortiș și Anatolie Stratu privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale Societății cu Răspundere Limitată „Elitchim” în proces de lichidare,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din data de 31 martie 2017, prin care s-a admis parțial cererea lui Maxim Timoșin, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Elitchim”, privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere,

C O N S T A T Ă :

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din data de 07 mai 2015 s-a admis cererea introductivă depusă de către administratorul debitorului SRL „Elitchim”, s-a constatat insolvabilitatea și s-a dispus intentarea procesului de insolvabilitate cu desemnarea lui Maxim Timoșin în calitate de administrator al insolvabilității (f.d. 5).

În cadrul procesului de insolvabilitate s-a stabilit că debitorul nu deține careva bunuri mobile/imobile sau mijloace bănești, care ar permite acoperirea integrală a creanțelor, din care motiv față de debitor a fost intentată procedura falimentului simplificat.

Maxim Timoșin, lichidatorul SRL „Elitchim”, la data de 10 februarie 2017 s-a adresat în instanța de insolvabilitate cu cerere privind atragerea la răspundere subsidiară a administratorilor SRL „Elitchim” în proces de lichidare Lev Fortiș și Anatolie Stratu (f.d. 1-4).

În motivarea cererii lichidatorul a menționat, că la data de 26 decembrie 2016 a avut loc adunarea creditorilor SRL „Elitchim”. De către adunarea creditorilor

lichidatorul a fost împuternicit să înainteze în instanța de insolvență cerere privind tragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale SRL „Elitchim” Lev Fortiș, care a deținut funcția de administrator în perioada 18 aprilie 2012 - 13 aprilie 2014 și Anatolie Stratu, care a deținut funcția de administrator în perioada 14 aprilie 2014 – 21 aprilie 2015.

Lichidatorul mai indică că SRL „Elitchim” în persoana administratorului Lev Fortiș a contractat de la BC „Banca Socială” SA în perioada 25 iunie 2012 - 30 octombrie 2012 șapte contracte de credit în valoare totală de 2 600 000 lei și 260 000 euro cu termen de scadență în anii 2013, 2015.

Rambursarea creditelor a fost asigurată prin depunerea în gaj a bunurilor mobile și universalitatea drepturilor de creanțe, prezente și viitoare, conform contractelor de gaj nr. 671, 672 din 04 noiembrie 2013 și nr.126 din 29 octombrie 2013.

Debitorul nu a respectat graficul de rambursare a creditelor, astfel la data intentării procesului de insolvență, 07 mai 2015, datoria față de BC „Banca Socială” SA constituia 7 947 901,67 lei și 331 171 euro.

Începând cu anul 2013 SRL „Elitchim” a început să acumuleze datorii față de furnizorii săi, de creditori cât și față de bugetul de stat, astfel intrând în incapacitate de plată, fapt confirmat prin cererile de admitere a creanțelor depuse de către agenții economici cu anexarea facturilor fiscale.

Lichidatorul consideră că responsabili subsidiar sunt Lev Fortiș, care a contractat credite fără a depune diligență de a le rambursa la termen, cât și Anatolie Stratu, care preluând la data de 14 aprilie 2014 administrarea întreprinderii și cunoscând starea financiară a ei, inclusiv și faptul că SRL „Elitchim” nu rambursează creditele la bancă, a dispus continuarea activității întreprinderii, care o ducea vădit la incapacitate de plată.

În opinia lichidatorului Maxim Timoșin, cât și a creditorilor SRL „Elitchim” administratorii debitorului Lev Fortiș și Anatolie Stratu, prin actiunile sale au cauzat insolvența întreprinderii, astfel, aceștia se fac responsabili de managementul defectuos practicat la întreprindere, depășirea limitelor economice admisibile, acumulând un pasiv enorm în defavoarea creditorilor săi, ignorând bunurile moravuri și a bunei- credințe în raport cu persoanele, cu care aveau relații economico-juridice, continuând activitatea întreprinderii în condițiile incapacității de plată și nedeplinirea cererii de intentare a procesului de insolvență. Lichidatorul Maxim Timoșin a invocat drept temei juridic de atragere a foștilor administratori la răspundere subsidiară prevederile art. 248, alin.1, lit. f), lit. h) și lit. i) al Legii insolvenței, solicitând încasarea în mod solidar de la Lev Fortiș și Anatolie Stratu a prejudiciului în sumă de 14921274,25 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din data de 31 martie 2017 s-a admis parțial cererea lichidatorului SRL „Elitchim” Maxim Timoșin. S-a încasat de la Lev Fortiș în beneficiul SRL „Elitchim” suma de 7 460 637,12 lei cu titlu de prejudiciu cauzat creditorilor. S-a respins ca neîntemeiată cererea lichidatorului Timoșin Maxim privind atragerea la răspundere subsidiară a administratorului SRL „Elitchim” Anatolie Stratu (f.d.104-110).

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de insolabilitate, la data de 10 aprilie 2017 avocatul Alexandru Grosu în interesele lui Lev Fortiș a contestat-o cu recurs, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii contestate cu soluționarea pricinii în fond, dispunând respingerea cererii ca fiind neîntemeiată (f.d. 114- 116).

În motivarea cererii de recurs recurentul a indicat, că instanța de insolabilitate a aplicat eronat normele de drept material, fapt ce a dus la soluționarea greșită a pricinii. Consideră că lichidatorul SRL „Elitchim” Maxim Timoșin nu a prezentat nici o probă în susținerea pretențiilor privind atragerea lui Lev Fortiș la răspundere subsidiară. În viziunea recurentului răspunderea subsidiară nu este operată în cazurile în care pasivul nu poate fi acoperit, ci doar atunci când se demonstrează că prin acțiunile culpabile și intenționate ale organelor de conducere au cauzat starea de insolabilitate, iar lichidatorul nu a prezentat asemenea dovezi.

La data de 12 iulie 2017 lichidatorul SRL „Elitchim” Maxim Timoșin a depus referință, prin care a solicitat respingerea recursului declarat de către avocatul Alexandru Grosu în interesele lui Lev Fortiș, cu menținerea hotărârii instanței de insolabilitate, invocând faptul că în cadrul examinării cererii s-a constatat că societatea a intrat în insolabilitate din cauza administrării incorecte de către organele de conducere în persoana lui Lev Fortiș în perioada 2012-2014, care prin acțiunile sau inacțiunile sale de neintentare a procesului de insolabilitate, continuarea activității întreprinderii în condițiile când vădit o ducea la incapacitatea de plată, a prejudiciat întreprinderea, acumulând un pasiv enorm în defavoarea creditorilor săi.

Din examinarea actelor și lucrărilor dosarului raportate la criticile invocate de recurent, a apărărilor cuprinse în referință, nu rezultă existența unor motive de nelegalitate a hotărârii instanței de insolabilitate, fapt ce conduce la respingerea recursului. Pentru a pronunța această hotărâre Curtea a reținut argumentele ce succed.

Hotărârea Curții de Apel Chișinău este contestată numai în partea admiterii cererii lichidatorului și atragerii la răspundere subsidiară a administratorului Lev Fortiș.

Cu referire la termenul de contestare se reține următoarele.

Norma cuprinsă în art. 8 alin. 1 al Legii insolabilității nr. 149 din 26 iunie 2012 stipulează, că hotărârile și încheierile instanței de insolabilitate pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat hotărârea la 31 martie 2017, iar cererea de recurs a fost depusă la 10 aprilie 2017, în termen.

Referitor la fondul speței instanța de recurs reține următoarele circumstanțe de fapt și de drept.

Conform art. 445 alin. 1) lit. a) CPC instanța, după ce judecă recursul, este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Curtea de Apel Chișinău prin hotărârea din data de 31 martie 2017 a admis parțial cererea lichidatorului SRL „Elitchim” Maxim Timoșin, a atras la

răspundere subsidiară pe administratorul Lev Fortiș, încasând de la Lev Fortiș în beneficiul SRL „Elitchim” suma de 7 460 637,12 lei cu titlu de prejudiciu cauzat creditorilor, a respins ca neîntemeiată cererea lichidatorului Timoșin Maxim privind atragerea la răspundere subsidiară a administratorului SRL „Elitchim” Anatolie Stratu (f.d.104-110).

Pentru a se pronunța astfel instanța de insolabilitate a reținut întemeiat următoarele circumstanțe de fapt.

Potrivit informației parvenite de la Camera înregistrării de Stat, în baza datelor din Registrul de stat al persoanelor juridice SRL "Elitchim" a fost înregistrată la data de 16.10.2008, cu numărul unic de identificare și codul fiscal (IDNO) 1008600050316, sediul: MD-2002, mun. Chișinău, șos. Muncești 242, capitalul social: 5400 lei, fondator unic și administrator: Ganenco Irina.

La data de 17.11.2011 au fost înregistrate modificările operate în actele de constituire ale societății privind schimbarea componenței asociaților cu redistribuirea părților sociale, după cum urmează: asociat unic - Ivasișin Alexandru. Au fost înregistrate și înscrise în Registrul de stat date privind desemnarea noului administrator Ivasișin Alexandru.

La data de 18.04.2012 au fost înregistrate modificările operate în actele de constituire ale societății privind schimbarea componenței asociaților cu redistribuirea părților sociale, după cum urmează: asociat unic - Caruța Ludmila. Au fost înregistrate și înscrise în Registrul de stat date privind desemnarea noului administrator: Fortiș Lev.

Administratorul Fortiș Lev în perioada iunie –octombrie 2012 a contactat cu BC ”Banca Socială” SA mai multe credite în scopul completării mijloacelor circulante.

Astfel, prin contractele de credit încheiate între BC „Banca Socială” SA și SRL „Elitchim” în persoana administratorului Lev Fortiș, debitorului i s-au acordat credite după cum urmează:

- nr. 193/2012 din 25 iunie 2012 - în valoare de 130 000 euro, scadent la 25 iunie 2013 (f.d. 9-15);
- nr. 220/2012 din 03 iulie 2012 - în valoare de 130 000 euro, scadent la 03 ianuarie 2013 (f.d. 16-19);
- nr. 256/2012 din 30 iulie 2012 - în valoare de 500 000 lei, scadent la 30 octombrie 2012 (f.d. 20-25) ;
- nr. 287/2012 din 22 august 2012 - în valoare de 500 000 lei, scadent la 22 august 2015 (f.d. 26-31);
- nr. 294/2012 din 04 septembrie 2012 - în valoare de 600 000 lei, scadent la 04 septembrie 2015 (f.d. 32-37);
- nr. 317/2012 din 10 octombrie 2012 - în valoare de 500 000 lei, scadent la 10 ianuarie 2013 (f.d. 38-40);
- nr. 334/2012 din 30 octombrie 2012- în valoare de 500 000 lei, scadent la 30 ianuarie 2013 (f.d. 41-43).

Necătând la faptul că o parte din credite cu sumele cele mai mari erau scadente în anii 2012- 2013, SRL „Elitchim” nu a rambursat creditele și nu a achitat ratele pentru creditele scadente în anul 2015, intrând în incapacitate de plată, iar administratorul Lev Fortiș, conștientind declinul economic al

întreprinderii, nu a inițiat procesul de insolvență, continuând activitatea și măririi datoriile.

La data de 24 ianuarie 2014 au fost înregistrate modificările operate în actele de constituire ale societății privind schimbarea componenței asociaților cu redistribuirea părților sociale, după cum urmează: asociat unic - Rabi Amir.

La data de 14 aprilie 2014 au fost înregistrate și înscrise în Registrul de stat date privind desemnarea noului administrator: Stratu Anatolie.

La 31 ianuarie 2015 noul administrator Anatolie Stratu a depus cerere introductivă privind intentarea procesului de insolvență față de SRL "Elitchim" .

La data de 21 aprilie 2015, în baza încheierii Curții de Apel Chișinău nr. 2i-93/15 din 03.2015, au fost înregistrate și înscrise în Registrul de stat date privind desemnarea administratorului provizoriu: Timoșin Maxim.

Instanța de insolvență corect și-a argumentat soluția pe prevederile art.10,14, 248 ale Legii insolvenței nr.149 din 29.06.2012.

Conform art. 10 alin. 2 al Legii insolvenței temeiul general de intentare a unui proces de insolvență constă în incapacitatea de plată a debitorului.

Articolul 14 al Legii insolvenței obligă debitorul să depună cerere introductivă dacă există unul din temeiurile prevăzute la art.10.

Debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin.(2) și la art.10 alin.(2).

Incapacitatea de plată a debitorului a survenit în luna octombrie 2012, când urma să ramburseze primul credit de 500 000 lei, a continuat pe parcursul anului 2013 când urma să ramburseze alte credite în sumă de 260 000 euro și 1 000 000 lei. Datoria a crescut esențial către data intentării procesului de insolvență.

Astfel, actele cauzei confirmă faptul că la data intentării procesului de insolvență SRL „Elitchim” înregistra datorii acumulate față de creditorii în sumă de 7 947 901,67 lei și 331 171 euro, față de alți agenți economici în sumă de 8 112,03 lei, cât și restanța acumulată față de bugetul de stat în sumă de 999,36 lei.

Potrivit tabelului definitiv al creanțelor față de debitorul SRL „Elitchim” au fost înaintate și validate creanțe în sumă totală de 14 924 805,71 lei.

În cadrul procesului de insolvență s-a stabilit că debitorul nu deține careva bunuri mobile/imobile sau mijloace bănești, care ar permite acoperirea integrală a creanțelor.

În conformitate cu lit. h) alin.1 art. 248 alin. (4) al Legii insolvenței, dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile și în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în conformitate cu legislația în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociații cu răspundere nelimitată și lichidatorii debitorului răspund subsidiar în fața creditorilor pentru obligațiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin.(3).

Potrivit art. 14 alin. (3) și (4) Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, debitorul este obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii temeiurilor indicate în prezentul articol la alin. (2) și la art. 10 alin. (2). Dacă debitorul nu depune cerere introductivă în cazurile și în termenul prevăzut în prezentul articol, persoana care, în

conformitate cu legislația în vigoare, are dreptul de a reprezenta debitorul, asociații cu răspundere nelimitată și lichidatorii debitorului răspund subsidiar în fața creditorilor pentru obligațiile apărute după expirarea termenului prevăzut la alin.(3). Aceste persoane sânt trase la răspundere penală în conformitate cu legea.

În conformitate cu prevederile art. 247 al Legii insolvenței nr. 149 din 29.06.2012, membri ai organelor de conducere ale debitorului pot fi: debitorul persoană fizică ce desfășoară activitate individuală de întreprinzător, fondatorul întreprinderii individuale sau al gospodăriei țărănești (de fermier), administratorii societăților comerciale, membrii organelor executive, membrii consiliilor de supraveghere (de observatori), lichidatorii și membrii comisiilor de lichidare, contabilii. Prevederile alin.(1) se aplică persoanelor care dețineau funcțiile respective la data intentării procesului de insolvență, precum și celor care au deținut aceste funcții pe parcursul ultimelor 24 de luni anterioare intentării procesului.

În speță, este întrunită una din condițiile legale de angajare a răspunderii subsidiare a factorului de decizie al SRL „Elitchim”, administratorul Fortiș Lev și anume: dispunerea continuării unei activități a debitorului, care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată, prin nedeplinirea cererii introductive privind intentarea procesului de insolvență.

În acest sens, instanța de insolvență a reiterat prevederile art. 248 alin.(1) Legea insolvenței nr. 149, care stipulează expres că caracterul special al răspunderii juridice rezidă în obligarea persoanelor cărora le este imputabilă apariția și cauzarea stării de insolvență a debitorului la suportarea datoriilor procesului de insolvență. Norma legală citată specifică în mod exhaustiv categoria faptelor considerate ilicite, prejudiciul cauzat - provocarea sau contribuția la insolvența debitorului (incapacitatea de plată sau supraîndatorarea) precum și, legătura de cauzalitate între faptă săvârșită cu vinovăție și prejudiciul cauzat.

Răspunderea subsidiară nu este operantă în cazurile în care pasivul nu poate fi acoperit, ci doar atunci când se demonstrează că prin acțiunea culpabilă și intenționată, subiecții vizați au cauzat starea de insolvență prin săvârșirea uneia din faptele expres și limitativ enumerate la articolul 248 alin.(1) și a căror consecințe sau materializat prin crearea, menținerea sau aprofundarea stării de insolvență, fiind necesar de a proba întrunirea cumulativă a condițiilor pentru atragerea răspunderii juridico-civile.

Din sensul normelor enunțate rezultă expres că, debitorul în persoana administratorului Lev Fortiș era obligat să depună cerere introductivă imediat, dar nu mai târziu de expirarea a 30 de zile calendaristice din data survenirii incapacității de plată sau supraîndatorarea.

Argumentul recurentului precum că lichidatorul SRL „Elitchim” Maxim Timoșin, solicitând atragerea la răspundere subsidiară a organelor de conducere ale SRL „Elitchim” nu a prezentat probe care ar confirma că apariția stării de insolvență a întreprinderii se datorează anume acțiunilor imputabile lui Lev Fortiș, nu pot fi reținute de instanța de recurs, ori potrivit materialelor cauzei la data de 18 aprilie 2012 au fost înregistrate modificări în actele de constituire ale SRL „Elitchim”, fiind desemnat noul administrator Lev Fortiș (f.d. 60-61).

Totodată în perioadă administrată de acesta SRL „Elitchim” a beneficiat de mai multe contracte de credit, într-o perioadă restrânsă, începând cu 25 iunie 2012 până la data de 30 octombrie 2012 în sumă totală de 260 000 euro și 2 600 000,0 lei și nerespectând graficul de rambursare stabilit, a acumulat datoriile față de instituția bancară contractată, fapt ce a dus la incapacitatea de plată.

Alte argumente invocate în recurs nu au relevanță, deoarece nu denotă interpretarea sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural de către instanța de insolvență, respectiv nu constituie temei de casare a hotărârii recurate și urmează a fi respinse.

Astfel, hotărârea atacată reflectă interpretarea și aplicarea corectă a prevederilor art. 10, 14, 248 al Legii insolvenței și cuprinde motivele, pe care se sprijină, expuse într-o manieră clară și logică, prima instanță apreciind în mod corect că cererea administratorului privind atragerea la răspundere subsidiară a administratorului Lev Fortiș este întemeiată.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că Curtea de Apel Chișinău a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele pricinii, a dat o apreciere justă probelor administrate, a aplicat corect normele de drept material și procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține hotărârea Curții de Apel Chișinău.

În temeiul celor expuse, în baza art. 445 alin.1, lit. a) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE:

Se respinge recursul declarat de către avocatul Alexandru Grosu în interesele lui Lev Fortiș.

Se menține hotărârea Curții de Apel Chișinău din 31 martie 2017 în cauza civilă la cererea înaintată de către Maxim Timošin, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Elitchim”, împotriva lui Lev Fortiș și Anatolie Stratu privind atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere ale Societății cu Răspundere Limitată „Elitchim” în proces de lichidare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul

Valentina Clevadi

judecători

Tamara Chișca - Doneva

Iurie Bejenaru

Luiza Gafton

Maria Ghervas